

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Revisuirea legii de naționalități.

Sibiu, 20 Octombrie n.

Rînd pe rînd discută comitatele, în congregațiunile lor, curenda comitatului Pojon, dată în chestia schimbării legii de naționalități, și cele mai multe din ele se pronunță pentru *revisuirea legii*.

Oameni cu judecată sănătoasă, cari știu din cari împrejurări s'au născut această lege, și căror necesități avea ea să răspundă, și-au spus pretutindenea cuvântul cumpătat, făcând băgători de seamă pe cei-ce au luat-o la gîmă, că lucru bun nu se face dacă se elatină în continuu la temeliile acestei legi, care e lege fundamentală, lege întregitoare de constituție, prin urmare nu pôte fi așa ușor ștersă din șirul legilor țării noastre, — dar' curentul bolnăvicios a trecut nepăsătoru preste binevoitorile și patrioticele lor admonițiuni.

Astfel s'a întemplat și la Timișoara, în zilele trecute, unde ilustrul nostru bărbat, domnul Dr. *Iosif Gall*, a apărut în congregațiunea de toamnă a comitatului Timiș, ținută în 13 Octombrie n. c., cu totă temeinicia, și cu înșirarea celor mai convingătoare argumente ne cesaștea existenței legii de naționalități, ca lege fundamentală, prin care e întregită constituțiunea țării, — și bine l'au înțeles toți, dar' la votare totuși s'a primit propunerea făcută în *favorul revisurii*.

Las' că vina la acesta o pîrtă și Românii din acel comitat, cari nu s'au prezentat la congregație în număr recerut, ca să pîrtă majorisa pe cei de părere contrară, — cari numai cu o majoritate de 7 voturi au eșit învingători din lupta purtată, — dar' adevăratul vinovat rămîne totuși curentul cel dușmănos, care s'a pus la cale în contra acestei legi.

Că cererile cele multe întrate la dietă pentru revisuirea legii de naționalități ce sîrte vor avé, se va vedé în curînd, pentru-că parlamentul va trebui să se pronunțe într'un fel sau altul asupra lor. Ne place însă a crede, că cel puțin acolo, în sfatul țării, lucrurile vor fi vedute și apreciate așa cum trebuie, și cererile vor fi trecute și de astădată, ca de mai multe-ori în trecut, la dosari.

Imbucurătoru rămîne însă faptul, că omenii nostri pretutindenea, unde s'a putut, au intrat în luptă pentru menținerea și *executarea* acestei legi, în care se cuprind puținele drepturi de cari ne putem și noi bucura, pentru-ce laudă și recunoștință li-se cuvine, căci bun serviciu au făcut neamului și patriei.

În deosebi recunoscători suntem dlui Dr. *Iosif Gall* pentru desvoltarea în mod atât de corect a principiului, că *unitatea statului* nu e periclitată întru nimica prin drepturile depuse în legea de naționalități pe sîma poporilor nemagiare din patrie, punct de vedere pe care stăm și noi, și de care au fost conduși și cei-ce au dat naștere și ființă legii, menită să mulțămescă naționalitățile nemagiare din patrie, ear' nu să le întărească și să le supere, cu atât mai puțin să le nedreptățescă.

Făcînd aceste constatări, lăsăm acum să urmeze raportul special ce ni-s'a trimis despre discuția purtată în congregația comitatului Timiș, în chestia revisurii legii de naționalități.

Timișoara, 15 Octombrie n.

Curenda comitatului Pojon pentru modificarea legii de naționalități a fost pertractată și în congregația comitatului Timiș în 13 Octombrie n. c.

Discuția a deschis-o deputatul dietal (fost apponyist) Dr. *Fülöp Béla*, pledînd pentru deservita delaturare a legii de naționalități, care după părerile sale lovește în ideea de stat, prin urmare nu e executabilă de loc, pentru-că dacă s'ar executa, ar duce statul magiar la federalism. Oratorul atacă apoi inteligența română, care nu e destul de patriotică, și nu ia poziție față de mișcările daco-române, venite din România, cum fac bunăoară Șvabii față de ațîțările pangermane, și se plînge, că nu există nici o foie românească, redactată în direcțiune patriotică, ear' în fine pretinde să se înăsprască legile penale cu privire la agitațiuni, pentru-că în germene să fie sdobită ori-ce mișcare îndreptată în contra statului unitar magiar național.

Iau cuvîntul pe rînd: deputatul dietal *Blaskovics* (preot) și fostul deputat guvernamental *Vargies*, cari ambii reflectînd la mișcările „agitatorilor pangermani”, se silesc a arăta, că legea de naționalități merge prea departe în concesiunile privitoare la folosirea limbilor nemagiare în oficii, permițînd de es. episcopilor să corespundă cu ministeriile în limbă nemagiară, avînd numai să alătorească și în traducere magiară. Pretind ambii, ca cel-ce are de lucru cu oficiile statului să se folosească exclusiv de limba magiară, și numai forurile de jos, în contact cu poporul, să fie datore a cunoște limba poporului, pentru a se pute înțelege cu el.

Vargies s'a provocat și la purtarea Germanilor față cu Polonii din Posen, cari nu permit nici capelanilor militari să folosească altă limbă în contactul cu soldații, de cît limba germană, și arată, că Magiarii cît de marimoiși sunt în comparație cu Germanii față de naționalități, căci legea le concede înființarea de institute cari sunt contrare ideii de stat magiar. Propune deci spriginirea curendei comitatului Pojon.

(Notez, că comisiunea permanentă a comitatului propusese simpla luare la cunoștință a curende.)

Ia acum cuvîntul Ilustritatea Sa dl Dr. *Iosif Gall* și pledază pentru propunerea comisiunii permanente, adecă pentru luarea la cunoștință a curende. Ilustritatea Sa zice, că dacă se comit abuzuri, ele sunt a se pedepsi pe calea legală, dar' nu îndreptățesc pe nimeni a pretinde delaturarea ori modificarea unei legi organice, care s'a creat la 1868 cu ocaziunea întregirii constituțiunii restabilite în privința libertății publice. Legea aceasta nu e de azi pe mâne, ci e parte *întregitoare a constituției patriei*, prin urmare *trebuie respectată și executată*. Nu recunoște, că legea aceasta ar forma pedecă pentru consolidarea statului unitar ungar, căci a făcut-o înțeleptul țării, marele bărbat de stat *Deák*, în lucrare cu pleiada bărbatilor vestiți de liberali, ca baronul *Eötvös*, conte *Andrássy* și alții, cari la tot cazul au avut simț și pricepere, că ce e neîncunjurat de lipsă pentru consolidarea statului unitar, și până unde se pôte merge cu considerațiunile față de pretențiunile naționalităților, fără a fi atinse interesele statului.

Acesti bărbai, cu adevărat liberali, aveau drept țintă desvoltarea tuturor institu-

țiunilor statului în direcțiune liberală, așa, ca fie-care fiu bun al patriei să și vadă garantată în ele desvoltarea liberă, să se pîrtă însușește pentru ele, să fie mîndru de patria sa și de instituțiunile ei, aflînd în acesta garanța cea mai mare a viitorului statului ungar.

Direcțiunile desvoltate de antevorbitori sunt însă contrare acestei intențiuni.

Legea de naționalități a avut efect foarte bun și liniștitoriu. Inversunarea la care ajunseseră luptele naționalităților, s'a potolit, elementele moderate, acceptînd limitele depuse în legea de naționalități, au pășit întră cadrele constituționale la participare în viața publică, și s'a desvoltat o bună înțelegere și armonie, cum există de es. și în comitatul nostru, unde cu concursul naționalităților vedem toți deputații dietali ai comitatului aleși în tabăra partidului liberal. Aici e deci cea mai puțină cauză de a fi nemulțămîți cu legea de naționalitate, chiar și din punctul de vedere intonat de antevorbitori.

Ce se atinge de imputarea, că inteligența română nu arată alipire mai căldurată cîtră stat, față de agitațiunile inimice statului, cum arată Germanii, Ilustritatea Sa accentuează, că tocmai Românii din partidul așa numit moderat au stabilit la 1884, la propunerea Ilustrit. Sale, un program patriotic, primit cu bucurie de întreaga opinie publică magiară, ear' în programul acesta, pe lângă alipirea de partidul liberal, a fost trecut ca punct esențial de program și *executarea legii de naționalitate*, pe care antevorbitorii o perhoreshéză.

„Că ce institute sunt acelea, — încheie Ilustritatea Sa, — pe cari legea de naționalități le concede, dar' antevorbitorii le țin de periculoase, nu știu, pentru-că ei nu le-au numit. Pôte că înțeleg școlile medii. Eu însă în înființarea acestora nu ved nici un pericol. Vă atrag atențiunea asupra cuvîntelor ministrului-president *Széll*, care creșcut fiind în ideile lui *Deák* și ale celorlalți bărbai de stat, mai 'nainte amintiți, a zis cu ocaziunea pertractării bugetului din anul acesta, într'o vorbire mare, primită cu entusiasm, drept răspuns opoziției, care propusese măsuri de suprimare în contra naționalităților, că: „nu cu apăsare și terorism, ci cu pășire și acțiune impunătoare din partea statului magiar, cu iubire de libertate și de scopurile înalte ale acestuia voim să legăm și să lîngăm naționalitățile de acest stat”.

Aplause sgomotoase au acoperit frumoșă vorbire a dlui Dr. *Gall*, și după-ce au mai cerut și protopresbiterii români *Pepa* și *Pinciu* menținerea și executarea legii din întrebare, chestia se pune la vot, și se respinge propunerea deputatului Dr. *Fülöp* (pentru abrogarea legii), se respinge și propunerea comisiunii permanente, sprijinită atât de temeinic din partea dlui Dr. *Gall*, deși mulți Unguri au votat pentru ea, primindu-se cu 50 voturi contra 43 propunerea lui *Vargies*, ca curenda comitatului Pojon să fie sprijinită și din partea comitatului nostru.

Membrii români ai reprezentanței comitatense ar face bine dacă s'ar interesa mai mult de afacerile publice, și ar lua parte la congregație, cel puțin atunci când e vorba de obiecte însemnate, cum a fost cele pertractate în congregația aceasta. Căci dacă erau toți de față, era imposibil să cadă propunerea comisiunii permanente, sprijinită cu atîta temeinicie de dl Dr. *Iosif Gall*.

Să ne fie acesta o bună învățătură pentru viitoru.

P.

Simțămintele religioase.

De Dr. *Iosif Blaga*.

Contemplația asupra lumii aces-teia, asupra naturii esterne și asupra vieții noastre, asupra ordinii, armoniei, causalității, perfecțiunii, splendorii și preste tot asupra minunăției din ea, trebuie să ne determine a ne înălța cu sufletul în sus și a simți adevărul religiei creștine despre ideea existenței lui Dzeu. Drept efect al acestei înălțări se naște în noi trebuința sufletescă a ne simți și noi ca aparținînd creațiunilor lui Dzeu și a ne pune sub scutul său ocrotitor. Noi vedem în fie-care moment, că viața noastră și sîrtea ei depinde foarte puțin de la noi. Și cu cît cineva, în urma instrucției și a educației, ajunge la un spirit mai desvoltat și mai pîtrundător, cu atît simte mai hotărît puterea dumnezeirii, căci cu atît mai bine înțelege ideea nemărginirii, a dumnezeirii, abstracțiunea cea mai înaltă.

În momentele în cari sufletul aprofundeză ideea dumnezeirii, cînd revenim la conștiința raportului nostru cu Dzeu, simțim acest raport exprimat prin o stare psihică, care este *simțămîntul religios*, cel mai înalt și mai ales din simțămintele ce viează în ființa omenescă.

Simțămintele religioase sîmănă cu simțămintele de iubire, supunere, mulțămire, venerațiune ș. a., ce le nutrim față de părinții și în genere față de binefăcătorii nostri; numai cît în simțămîntul religios se mai cuprinde și elementul simțămîntului de admirație, simțămîntul sublimului.

Simțămintele religioase încolțesc în inima omenescă începînd cu etatea copilăriei, în urma arătării analogiei ce există întră părinți și Dzeu; se desvoltă apoi prin exemplul ce-l dau părinții, cu viața lor, precum și ceilalți omeni, acasă, în liber și în biserică; se completează prin instrucția și educația ulterioară. Dar' fără îndoială, în totă puterea sa ajung a se manifesta simțămintele religioase îndeosebi la etatea maturității omenesci. În etatea aceasta înțelege omul minunăția lumii acesteia și simte necesitatea raportului său cu Dzeu. Și de fapt, pe baza conștiinței de acest raport devenim *omeni întregi*, ființe potrivite și apte pentru misiunea dată omului pe pămînt.

Și în virtutea puterii și energiei lor simțămintele religioase influențază în cel mai hotărît mod asupra ființei omenesci, și intelectuale și morale, căci ele lasă foarte adînci urme în internul omului. Simțămintele religioase sunt mobilele cele mai puternice pentru inimă; mai puternice și mai vii de cît ori-ce fel de alte simțăminte. Avem atâtea exemple isbitore, îndeosebi în istoria bisericăscă, că omeni stăpîniți de puternice simțăminte religioase au devenit par'că imuni pentru necazurile și chinurile cele mai mari și mai cumplite, ce le-au cercat viața, ori cu alte vorbe, *întăriți spre înfruntarea celor mai mari necazuri*. Vibrarea vieții, sub înflorarea simțămîntelor religioase, împunernicește atît de mult energia psihică, în cît nu se mai pôte simți efectul altor feluri de simțăminte nepriincioase vieții. Și din simțămintele religioase nu

vlăstărește nici un fel de tendințe, sub îmboldirea cărora s'ar cere vre-un schimb; conștiința omului pătuns de simțăminte religioase găsește în ea însăși alimentul vieții și răsplata faptei lor. De aceea cea mai mare abnegație tot numai inima religioasă o poate manifesta. Viéța sfinților a fost o viéță sublimă omenescă, în care simțămintele religioase au întreținut aproape exclusiv focul vieții lor pământestii.

Și faptul, că inima cuiva prefiră în ființa întregă simțăminte religioase intensive, e dovada cea mai eclatantă, că posesorul acelei inimi este o ființă omenescă de calitate superioară, numai astfel de intelectualități sunt și capabile și accesibile pentru a se aventura la abstracția cea mai înaltă, la ideia dumnezeirii. Sfinții părinți de fapt au fost deci cele mai alese ființe, bine meri-tând de cea mai înaltă a noastră venerație și slăvire. Când serbăm memoria lor dăm expresiune nobletei sufletului nostru. Felul, cum știe omul serba memoria sfinților creștini, e caracteristica cea mai bună a felului ființei sale sufletești.

Dacă ar fi să ne dăm seamă de felul simțămintelor noastre religioase, și în genere de simțămintele oamenilor de azi, ar trebui să constatăm, cu regret, că acestea nu sunt prea intensive. Causa acestui mare neajuns încă o putem afla. Ea zace în modul defectuos și puțin îngrijit al educației și instrucției, de care ne împărtaşim, atât în familie cât și în școală și în viața practică. Prin educația din familie nu se cultivă destul de bine raportul dintr-o copii și părinți, nu se pune basă solidă simțămintelor și culturale morale, nu se deșteaptă în modul recerut ideea de D-zeu și nu se desvôltă cu grija și cu interesul recerut. Esemplele, ce ni-se ofer în privința acésta în cercurile unde ne e dat să creștem și să lucrăm, în școală și în viață, încă nu sunt edificătoare. Instrucția din școală apoi este prea utilitaristă, ni-se dă mai mult par'că cu scopul să cunoștem lucrurile și fenomenele lumii numai și numai în vederea folosului egoist, și nu spre a pătrunde totdeodată și în sistemul, ordinea și causalitatea lumii și a vieții. În viața practică ni-se dă par'că anume îmboldiri străine vieții religioase, chiar și de cei mari. Necultura și răutatea face chiar pe cei din fruntea bisericilor confesionale, ca să aștepte la ură pe credincioșii lor, unii contra altora, ca și când prin acésta nu s'ar laxa, și în o parte și în alta, însăși credința în D-zeu.

E în genere un mare defavor pentru un stat, ca și pentru un neam, dacă în mijlocul lor sunt mai multe confesiuni. În urma luptelor, atacurilor și batjocurilor reciproce se laxeză sim-

țămintele religioase în toți și se devalvăză însăși religia. Dar' acésta înseamnă desbrăcarea oamenilor de idealitate și de puterea ce e menită a cimentă inimile omenestii în un complex unitar.

Din România.

— Toastul Regelui Carol. —

După terminarea manevrelor mari de toamnă ale armatei române, la banchetul dat de Regele Carol ofițerilor superiori, în orașul Târgoviște, Majestatea Sa a rostit următorii remarcabili toast:

„Sunt tocmai trei-zeci de ani, de când s'a intrunit pentru întâia-ură un Corp de armată, format din toate unghiurile țerei, pentru manevrele mari, cari s'au isprăvit la Târgul-Vestii. Atunci am amintit ca pildă faptele rășboinice din secolii trecuți și am stăruit, că ostașul trebuie să fie totdeauna pregătit spre a putea împlini sfânta sa datorință către patrie. Cinci ani după concentrarea de la 1872, rășboiul a izbucnit și puterea și valoarea armatei au fost puse la încercare. Repede ea și-a biruit un loc de onoare într-o armată bătrână și stabilit renumele său.

Serbăm dar' în anul acesta cu mândrie a două-zeci-și-cincea aniversare a bătăliilor și izbândilor, cari împodobesc astăzi istoria noastră.

Laurii pe cari armata i-a câștigat prin vitejia sa, sunt pentru dînsa cea mai frumoasă rășplată, însă ea n'are voie, n'are vreme ca să se odihnească pe ei, fiind-că cerințele militare au crescut așa de mult, că ofițerii sunt siliți a munci necurmat, cu cea mai mare îngrijire și abnegație. La inspecții și manevre se poate judeca munca lor și dacă o trupă își împlinește toate condițiile tactice.

Salut dar' concentrările de astă toamnă cu îndoită bucurie: mai întâi că Mă găsesc din nou în mijlocul scumpei Mele armate, care Mi-a dat și în anul acesta atâtea dovești de dragoste și de credință, că inima Mea este adânc mișcată, apoi că pot exprima via Mea mulțămire Corpului II de armată și celorlalte trupe pentru manevrele de estimp, cari s'au executat sub conducerea distinsului lor comandant, într'un mod satisfăcător.

Sigur fiind, că armata va răspunde ori-când la așteptările țerei, ridică păharul Meu în onorul său și îndeosebi pentru Corpul II de armată.

Al doilea păhar închin pentru Târgul-Vestii, acest vechiu scaun domnesc, plin de amintiri istorice, pe cari le păstrăm ca o falnică moștenire. Mulțămesc din tot sufletul pentru călduroasa primire care am găsit, împreună cu Armata, în Dâmbovița și capitala sa, și urez județului și orașului o dezvoltare spornică și propășire, și locuitorilor sănătate.”

Pentru catedrală.

La colecta pentru catedrală au mai încurs:

1. De la Venerabilul părinte protopresb. și preot milit. în pens. Sava Popoviciu din Sadu . Cor. 1000
 2. De la dl Nicolae Dragomir, inv. în Saschiz „ 100
 3. De la dl Dr. Pavel Oprea, prof. în Brad „ 300
 4. De la dl Georgiu Părau, prof. în Brad „ 120
- Ear' de la preoțimea din protopopiatul Seliștei următoarele sume:
1. Dr. Ioan Stroia, protopresbiter . Cor. 400
 2. Ioan Manta, paroch în Gurariului . „ 150
 3. George Ittu, paroch în Vale . „ 150
 4. Ioachim Muntean, paroch în Gurariului . „ 120
 5. Petru Iuga junior, paroch în Tilișca . „ 120
 6. Alexandru Borcea, paroch în Seliște . „ 120
 7. Alexandru Vlad, paroch în Mag . „ 120
 8. Ioan Hanzu, paroch în Cacova . „ 120
 9. Valeriu Popoviciu, paroch în Sibiel . „ 100
 10. Aron Flucșu, paroch în Săcel . „ 100
 11. Vasile Suciu, paroch în Topârcea . „ 100
 12. Nicolae Isac, paroch în Topârcea . „ 100
 13. Ioan Iosof, paroch în Tilișca . „ 100
 14. Ilie Iosof, paroch în Galeș . „ 100
 15. Ioan Predovicu, paroch în Amnaș . „ 100
 16. Iacob Steflea, paroch în Seliște . „ 100
 17. Ioan Oțoiu, candidat de paroch în Aciliu . „ 100

Inregistrăm cu deosebită satisfacție frumosul ofert al venerabilului Sava Popoviciu, al dlui Dr. Oprea și al dlui protopresbiter Dr. I. Stroia, dorind să afle imitatori cât mai mulți. De sine înțeles, că și celorlalți donatori laudă li-se cuvine și laudă le aducem.

De la sate.

— Școală nouă în Paloș. —

— Septembrie 1902.

Actul sfințirii unei școle trebuie să fie tot așa de important în fata tuturor binevoitorilor cauzelor noastre școlare, — într-o cari primul loc din publicul mare românesc trebuie să l' ocupe fără îndoială preoțimea și în-

vătătorimea, — precum de importanță este însăși școla și scopul ei. De aceea cred că prin descrierea în „Telegraful Român“ a unei serbări de natura acésta, dacă nu voi contribui la mângăierea și mulțămirea sufletescă a publicului românesc iubitor de progres, de stricat nu voi strica nimica.

E vorba de școla nouă din Paloș, sfințită în 15/28 Septembrie.

Cu îndeplinirea actului sfințirii acestei școle a fost distins și încredințat, din partea Escelenției Sale Înaltpreasfințitului Archiepiscop și Metropolit Ioan Metianu și a Preavenerei Consistoriu, binemeritatul și zelosul protopresbiter al tractului Mediașului Preaon. Domn Romul Mircea.

Poporul nostru credincios din comuna Paloș cu mare bucurie și mângăiere a luat la cunoștință esmiterea ca comisariu în acésta sfântă cauză a Preaon. Domn R. Mircea, dovadă primirea serbătorescă ce a făcut poporul vrednicului reprezentant al autorității noastre bisericești-școlare.

Sosind domnul comisariu la gara din comuna Cața cu trenul de la 5 ore a. m. și-a continuat drumul spre comuna Paloș în trăsura parochului Patriciu Pinteș din Paloș, trasă de 4 cai frumos împodobiți, însoțit de tatăl D-Sale, Veneratul părinte din Cața Ioan Mircea. — Prima întâmpinare i-s'a făcut de către un banderiu, compus din junii comunei Paloș, la partea de hotar a comunei Cața, numit: „păraul Paștilor“, unde călăreții postându-se pe ambele părți ale drumului, la sosirea trăsuri în mijlocul lor frunțașul june Andrei Samoilă a felicitat de bună sosire pe dl comisariu, cerând permisiunea dlui comisariu a se lăsa însoțit de călărașii de sub conducerea sa până la locul destinat. Domnul comisariu mulțămind junilor pentru atențiunea și frumoasă întâmpinare, își continuă drumul de 1/2 de oră până în comuna Paloș însoțit și încunjurat de chipeși călăreți, bine discipinați.

La intrarea în comună sub prima poartă de triumf membrii comitetului comunal și parochial, în frunte cu parochul local P. Pinteș, fac primirea oficială. Parochul salută prin cuvinte acomodate pe dl comisariu, ca pe reprezentant al Escelenției Sale, al bunului nostru Archiepiscop și metropolit și al Preavenerei Consistoriu Archiepiscopale. Dl comisariu mulțămesc cu căldura cu care a fost întâmpinat, în numele Aceluia, în a cărui nume a venit, și pe carele îl reprezintă, „al Escelenției Sale Părintelui bun și vghetoriu al nostru și al bisericei noastre“.

Vii aclamări și urale se aduc Escelenției Sale.

La a treia poartă de triumf, care se ridică preste podul din mijlocul comunei, în fața biserice și a școlei, într'un lung spalier era așezată tinerimea școlară de ambe sexe, cu veteranul învățătoriu Patrichiu Pinteș în frunte. Acesta asemenea salută pe distinsul oșpe de bună venire arătând bucuria poporului că 'și vede ridicat frumosul edificiu școlar nu din abundență, ci cu jertfe

FOIȘORĂ

Momente din viața bisericească a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787.

(Urmare).

Nr. 2042. 14 Mart. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum a sa preaosfințita chesaro-crăesca și apostolică mărire prin milostivul seu dicretum, care au eșit la 5 Maiu cu milostivire bine i-au plăcut a porunci, ca nimenea supt nice un nume bani să nu mai adune.

Voi protopopi să grijiiți, ca nimenea să nu facă împotriva înălțatelor ordinații.

S'au dat în Sibiu, Apr. 30. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 3061. 29 April. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăe. guber. precum a sa preaosfințita chesaro-crăesca și apostolică mărire bine au plăcut a porunci, ca nimenea din legea catolică sau unită să nu fie slobod a-l primi la legea neunită, nice a'i cumineca, nice la mörte a'i îngropa, până nu va plini cele 6 săptămâni.

Vă poruncim protopopilor și preoților, să nu faceți împotriva înălțatelor ordinații.

S'au dat în Hondol, 26 Iulie. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 3072. 5 Maiu. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum a sa preaosfințita chesaro-crăe. și apos. mărire, la 9 Aprilie a. c. cu milostivire bine au plăcut a porunci, care au fost odată unit, să nu cuteze preoți neuniți nimic a le slujă, până nu vor face cele 6 săptămâni de examen.

Vă poruncim preoților să nu faceți peste înălțatele ordinații, că ve veți lipsi de preoție.

S'au dat în Hondol, 20 Iulie. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 3197. 9 Maiu. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum a sa preaosfințita chesaro-crăesca și apostolică mărire la 16 Aprilie a. c. cu milostivire bine i-au plăcut a porunci, ca nimenea să nu mai îndrăsnescă a primi oameni dela catolie sau dela unie până nu va plini cele 6 sēp. la examen supt grea pedeapsă.

Care va mai trece înălțatele porunci, de preoție se va lipsi.

S'au dat în Hondol, 28 Iunie. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 3343. 8 Maiu. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum a sa preaosfințita chesaro-crăe. și apostolică mărire, la 9 Aprilie a. c. cu milostivire bine i-au plăcut a porunci: unde ar fi oameni măcar ce fel de lege, și n'ar fi având popă, au nu s'ar fi fiind de vre-o parochie la vr'un popă, acolo cu

popi papistășești sau cu popi uniți să se slujască, fără de nice o vătămăre de lege.

Să se dea știre înălțata poruncă.

S'au dat în Hondol, Iulie 28. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 4529. 20 Iunie. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum cetatea Noe Dinensul au ars forte, și la biserică să se adune milostenie, și cu cuitanție să se dea la perceptorii locului.

Protopopi faceți rēnduieală și cuitanțiile la noi veți aduce, să arătăm înălțatului crăescului gubernium.

S'au dat în Sibiu, 1 Sept. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

Nr. 2523. 22 Apr. A. 1783.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul guber. precum din réua întâmplare la orașul Făgărașului au ars gazde 71. Pentru carele la biserică să se adune milostivenie, dându-se banii la perceptorii locului cu chitanție.

Protopopi faceți rēnduieală, și cuitanțiile veți aduce la noi să arătăm crăescului gubernium.

Hondol, 28 Iulie. A. 1783.

Ioan Popoviciu, vicareș neuniților.

(Va urma.)

materiale proprii. Domnul comisariu multămește vorbitorului învățătoriu, elevilor și poporului adunat la sărbătoră primire arătând însemnătatea zilei și părintească îngrijire a prea bunului Arhiepiscop și Metropolit, sub a cărui îngrijire s'a edificat și stă acest edificiu școlar pompos. Transmite în numele Escelenției Sale binecuvântarea arhierescă asupra elevilor și poporului întreg, încredințându-i pe toți și pentru viitorul de părintească și arhierescă supraveghere și îngrijire.

Domnul comisariu, răsplătit cu sgomotoase „să trăiască” pentru frumosul seu discurs, a plecat spre biserică, însoțit de parochul local și comitetul parochial. La intrarea în curtea bisericești și școlii sub a patra poartă de triumf i-s'a predat d-lui comisariu în semn de venerație din partea unei școlărițe un buchet de flori. Intrând apoi în sfânta biserică a servit sfânta liturgie însoțit de parochul local P. Pinteș și de preotul I. Mircea din Cața.

La finea sfintei liturghii dl comisariu espune scopul venirii Sale și invită pe popor a asista cu mic cu mare la actul sfintirii noului edificiu școlar, pentru a cărui îndeplinire a sosit momentul. Mersul până la școală, carea se află în nemijlocită apropiere a bisericești, s'a făcut într-un sunet clopotelor și cântarea „*Imperate ceresc*”, până la intrarea într-una din salele spațioase de învățământ, unde s'a săvârșit actul sfintirii, de către dl comisariu, însoțit de preoții mai sus amintiți, la cari s'a mai alăturat și parochul din Bogata-Olténă, părintele Ioan Suciu. Coróna actului a fost cuvântarea ocațională rostită de dl comisariu. Faptul că D-Sa a cunoscut împrejurările sub cari s'a edificat această școală, a făcut, ca cuvântarea să fie cu atât mai obiectivă, mai interesantă și mai bine înțeleasă, predată fiind ea la înțelegere poporului asistent, din loc și jur. D-Sa într-adevăr a deschis inimile tuturor spre a înțelege însemnătatea și folosul școlii populare confessionale, precum și datorințele poporului față de ea.

A urmat apoi stropirea cu apă sfințită a poporului de către dl comisariu.

După terminarea serviciului s'a arangiat o masă bogată și gustosă sub îngrijirea dōmnei preotese Eugenia Pinteș, la care au luat parte pe lângă dl comisariu și preoții funcționi, încă și preoții Ioan Curta din Bendorf și Eremie Bucșa din Roades, veniți în scopul servirea maslului mare, pentru comună, precum și comitetul parochial și cel comunal din loc.

Primul toast rostit de către dl comisariu în onoarea Escelenției Sale a fost ascultat de oșpeți în picioare. Al doilea a fost rostit de către parochul local Pinteș, în onoarea distinsului oșpe, al treilea pentru comitetul parochial și popor de către domnul comisariu, accentuându-se în el necesitatea bunei armonii.

S'au mai ținut și alte toasturi potrivite din partea celorlalți oșpeți inteligenți, după cari a produs bună impresiune cântarea religioasă-națională *Lăudați-l că e mare D-zeu*, executată de toți mesenii sub conducerea învățătorului din loc Pinteș, precum și a altor cântări bine alese.

După masă, la signalul dat prin clopot, de nou s'a intrunit poporul cu mic cu mare, tiner și bătrân, în spațioasa biserică pentru a asista la rugăciunile sfântului Maslu mare, care s'a servit în modul cel mai înălțătoriu de către preoții sus amintiți, sub conducerea domnului comisariu.

După ungerea cea sfințită, fiind și timpul înaintat, ne-am despărțit plini de mângâiere și mulțămire sufletescă produsă prin săvârșirea actelor întăritore de credință, și dând mulțămite bunului Dumnezeu pentru succesul zilei de mare însemnătate pentru noi, Românii din aceste părți.

N'ar fi fără folos, dacă s'ar descrie și s'ar da publicității și împrejurările sub cari s'a edificat școla aceasta, frumoasă și de frunte într-o școlă române din părțile noastre, pentru că sunt prea interesante aceste împrejurări.

Și dacă nu o va face acesta o penă mai desteră, promit a o face eu, cu altă ocaziune.

G. P.

NOUȚĂȚI

În amintirea metropolitului Miron. Sâmbătă la 11 ore a. m. s'a oficiat la mormentul fericitului arhiepiscop și metropolit *Miron Romanul* parastas prin Înaltpreasfântia Sa metropolitul nostru *Ioan*, asistat de Preacuvioșia Sa archimandritul vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, de asessorii consistoriali Moise Lazar și Mateiu Voilean, de protopresbiterul Sibiiului, *Ioan Papiu* și de archidiaconul Dr. Miron E. Cristea și diaconul Domitru Câmpăan. Cântările funerare le-a cântat corul seminarial condus de profesorul D. Cuișan.

La acest act de pietate față cu memoria fericitului metropolit a asistat familia P. Cosma, asessorii consistoriali, elevii seminariali în frunte cu profesorii, și alt public numeros și distins.

Deschiderea expozitiei. După interval de zece ani, când „reuniunea meseriașilor români din Sibiiu” arangiașe aici în Sibiiu prima sa expozitie, tot această reuniune, în alianță cu „reuniunea agricolă din comitatul Sibiiu”, dă publicului prilej a se convinge despre hărnicia meseriașilor nostri și a se delecta în frumuseța cusăturilor, țesăturilor, chindiselelor și altor lucrări făcute de mâna măiastră a țerancei române.

Acest prilej reuniunile amintite, cari în frățescă bună înțelegere muncesc pentru promovarea intereselor clasei industriale și economice ale poporului nostru, îl dau publicului prin expozitia deschisă eri în sala de la „Gesellschaftshaus”.

În prezența unui public numeros și distins, în frunte cu Înaltpreasfântia Sa metropolitul Ioan Metianu, cu comandantul de corp și mulțime de ofițeri, cu fișpanul comitatului Sibiiu, primarul orașului, etc., președintele aranjator, prof. D. Comșa, a deschis expozitia prin un discurs bine compus, în care schițând istoricul expozitiei, și mulțămind tuturor cari prin oferte în bani, prin espunerea de obiecte, ori dând mână de ajutoriu la aranjare au contribuit la reușita ei, declară expozitia deschisă.

Astfel începând cu ziua de eri, și până Duminecă (26 Octobrie st. n.) publicul iubitoriu de lucruri frumoase are bun prilej pentru a cerceta și a vedea aceste lucruri, într-o cari sunt câteva de frumuseță chiar artistică.

Congregația comitatului Hunedóra e convocată pe 24 Octobrie st. n., la Deva, ear' a comitatului *Arad* pe 27 Octobrie st. n., la *Arad*.

Concertul de aseră, aranjat din incidentul deschiderii expozitiei, a avut cel mai desăvârșit succes. Teatrul orașenesc unde s'a dat concertul, a fost plin în strictul sens al cuvântului. Programul, dat în numărul trecut al ziarului nostru, a fost executat cu precizie esemplară din partea corurilor cari au luat parte activă la concert. Concertul s'a terminat la orele 9 și un sfert, urmându-i convenirea socială în sa'a de la „Unicum”, care s'a dovedit a fi prea mică pentru publicul românesc venit la această întrunire. Au fost roșite în decursul petrecerii animate 6 discursuri frumoase, din partea dlor: Dimitriu Comșa, Dr. Miron Cristea, Dr. D. P. Barcian, Dr. P. Șpan, Dr. Ioan Stroiă și Victor Tordășianu, toate ascultate cu viu interes și sgomotos aplaudate.

Monumentul împăratului Traian. Cu ocaziunea vizitei făcute României de studenții italieni cari participaseră la congresul „Corda Fratres” din Veneția iubiți oșpeți au cercetat și orașul Brăila. La banchetul dat în onoarea lor profesorul Chircianu a făcut propunere, ca în amintirea acelei vizite să se facă în Brăila un monument împăratului Traian. Propunerea a fost primită cu mare însuflețire și imediat s'a deschis în acest scop o colecție, la care deputatul Constantin Cocias a dat 1000 lei, ear' de la alții s'au adunat încă 1000.

„S'a promovat” „de doctor.” În *Drapelul* dto 3/16 Octobrie cetim la „Informațiuni” următoarele:

„Di Constantin Missits, tiner simpatic și bine cunoscut în cercurile sociale din Lugoj, s'a promovat Vineri în 10 Oct. n. de doctor în științele juridice la universitatea din Budapesta. Felicitările noastre!”

Adecă „s'a promovat” el pe sine însuși nu alții l'au promovat, și s'a promovat „de” doctor...

Concert Vladaia în Sebeș. Joi (23 Octobrie n.) artista Irina Vladaia, primadona Operei din București, cu concursul Dșorei Hortensia Medean și al dlor Grigorie Savu, artist dramatic la Teatrul Național din București, și Otto Baumann (din Sebeș), va concerta în *Sebeșul-săseș* în sala hotelului „Leul de aur”. Venitul e destinat copiilor săraci de la școla română din Sebeș.

Școla militară în Orăștie. Săptămâna trecută un ingineriu militar a fost în Orăștie spre a examina locul pe care va avea să fie zidită școla reală militară, ce ministerul comun de războiu plănuiește să înființeze acolo. Școla va fi în apropierea casarmei celei mari.

Hymen. Avram Lăslău, învățătoriu în Orminda, și Ana Stoian din Simeria, se vor cununa Joi (23 Octobrie n.) la 3 ore după amiază, în biserica gr. or. din Simeria.

— Victoria Bozdog și Aureliu Moga își vor serba cununia religioasă Duminecă, în 26 Octobrie st. n. 1902 la orele 3 p. m. în biserica din Veștem.

Căți fac așa?!... Cetim în „Alkotmány” că recruții din *Aradszentmárton* au cerut preotului să le serviască în ziua plecării liturgie și să-i mărturisiască și cuminece. La serviciul divin au asistat toți împreună cu părinții și rudeniile, în decursul căruia după ce se mărturisiseră sau cuminecat. La sfârșitul liturghiei preotul li-a ținut predică, îndemnându-i să nu-și uite de datorințele creștinesci nici la miliție și să se poarte așa, ca satul să fie mândru de feciorii săi. După prânz apoi au plecat să îmbrace pe trei ani mondurul cătănesc. — Căți fac așa ore?!...

„Societatea literară” „Ioan Popasu” a studenților de la gimnasiul român din Brașov s'a constituit sub conducerea Domnului preșident prof. Nicolae Sulică, în modul următor: vice-preșident: I. Urs Soricu din cl. VIII; secretari: Victor Muntean din cl. VIII; vicesecret.: Adam Iancu din cl. VII; membri în comisia literară: Horia P. Petrescu, Voicu Nițescu, Val. Literat din cl. VIII, ear' din cl. VII: Vas. Vlaicu, Alexe Sulică și Baiu Crăciun; bibliotecari: George Giuglea; vicebibl.: I. Nenciu din cl. VII; controlor: Traian Stoica; membri în comisia bibliografică: George Crăciun din cl. VIII și Mateiu Boieriu din cl. VII.

Ambiție ofensată. Camera medicală din Austria-de-sus a interzis medicilor de sub jurisdicțiunea ei ori-ce funcțiune la trupele militare din Steyr. Acesta din cauză că comanda militară a satorit onorariul medical în sumă numai de 1 corónă la zi.

Mumia lui Crispi. Săptămâna trecută profesorii de medicină *Salafia* și *Micheli* au terminat înbalsamarea cadavrului lui *Francesco Crispi*, fostul ministru-preșident al Italiei (reșosat în 11 August 1901), și l'au predat familiei spre a-l așeza în mausoleul familiar din Palermo.

Carte ungrurescă confiscată. Dr. Kalmár Antal, avocat în Zenta, săptămânile trecute a dat publicității o carte sub titlul: „Bekies Gusztáv történet-és közjogirása” (pe românește ar fi: Cum scrie Bekies Gusztáv istorie și drept-public?). În această Bekies e criticat aspru; se pare însă că autorul n'a fost destul de precaut în ceea-ce privește modul de combatere, căci — cum spun zările din Budapesta — procuratura reg. a aflat în ea *les-Majestats* și a cerut la poliție confiscarea tuturor esemplarelor. Confiscarea s'a și efectuat deja, ear' autorul va avea să răspundă înaintea legii pentru cuprinsul cărții.

O amazonă bulgară. Un ziarist german în reîntorcerea de la festivitățile din pasul Șipea, în lipsă de căraș a trebuit să poșiască două zile în Gabrovo. A doua zi, când toamai se țerguia cu un căraș să-l ducă până la Tirnovo, a intrat în casa cărașului un țeran bulgar cu păr negru ca corbul, cu peptul acoperit de medalii, dar — ceea-ce la Bulgari e raritate foarte mare — fără mustețe. Pe lângă acesta mai era bătătoriu la ochi, că piciorile i erau mici și delicate. Cărașul i-a șoptit apoi, că străinul nu e bărbat, ci femeie. Dând în vorbă, femeia i-a spus, că e din Rula, cu numele Ivanca Marcova. În 1877 îmbrăcând haine bărbătești a intrat în legiunea bulgară și a luat parte la luptele din pasul Șipea. Pentru eroism a fost decorată cu mai multe medalii. După războiu s'a căsătorit cu un țeran bulgar. Când a erupt însă războiul bulgaro-serb și-a părăsit bărbatul și a mers earăși la războiu. A luptat până la încheierea războiului, fiind de nou decorată pentru vitejia cu care a luptat la Slivnita (unde Sărbii au fost bătuti definitiv). Într-aceea bărbatul s'a divorțat, ear' ea de atunci n'a mai luat pe ea haine femeiești. Ca „soldat veteran” a luat și ea parte la festivitățile din pasul Șipea.

Cărți și reviste.

Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov despre situațiunea economică din circumscripția ei în anul 1901, înaintat ministrului de comerț. Brașov, 1902. Tipariul tipografiei Ciurcu et Comp.

„Curs sistematic de gramatica limbii române, întocmit pentru școlile secundare după cele mai noue recerinte ale instrucțiunii”, de Nicolae Sulică, profesor la gimnasiul gr.-or. român din Brașov. Volumul I: *Etimologia*. Editura librăriei H. Zeidner (Brașov). Preț 1 cor. 80 fileri (pentru România 2 franci).

Manualul acesta, în realitate e gramatica răposatului profesor Nicolae Piltia, din care editorul Zeidner voind să publice a patra edițiune, a conerțit profesorului N. Sulică prelucrarea ei conform cerințelor de acum ale gramaticii, limbii și ortografiei române. În „Prefață”, pe 9 pagini, N. Sulică arată modificările și îmbunătățirile făcute în această nouă ediție a gramaticii lui Piltia.

„Iisus Cristos, cu cuvintele sfintei scripturi, de Dr. Petru Barbu, Caransebeș, tipografia diecesană. Editura autorului. Preț 2 cor. 50 fileri. Scopul urmărit de autor prin publicarea acestei bune și folositoare scrieri ni-l spune el însuși în „prefață” în următoarele:

„Domnul și Mântuitorul lumii Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu, este întemeietorul bisericești noastre.

Nu-i cu puțință a fi membru adevărat al acestei bisericești fără a cunoaște viața pământescă a întemeietorului ei: modelul a totă înțelepciunea și virtutea.

Momentele cele mai însemnate din viața lui Iisus se află în sfânta Scriptură.

Dar' de-ore-ce sfânta Scriptură, edată în biserica noastră, a devenit foarte rară și scumpă, și fiind-că momentele vieții lui Iisus sunt înșirate în această sfântă carte în mod fragmentar, la singuratici evangeliști chiar necomplet și necronologic, în cât mulțimea nici cu sfânta Scriptură în mână nu-și pōte forma o ideeă clară despre viața lui Iisus: m'am vădut îndemnat a compune și a eda cartea de față.

La înșirarea cronologică a momentelor din viața lui Iisus, cum și la stabilirea locurilor paralele am ținut în vedere socotințele esegetilor și ale unor autori ai vieții Mântuitorului, mai ales ale autorilor R. P. Didon (traducerea română) și I. B. Lohmann. Textul e al Bibliilor edate în biserica dreptcredincioasă română asemănat cu cel grecesc (Tischendorf ed. XX).

Credem, că această carte nu va lipsi din casa nici unui creștin bun și că va fi cu drag cetită din partea tuturor. Se pōte comanda de la autor (Caransebeș), cum și prin librăria noastră archidieceșană (Sibiiu).

În *Tipografia archidieceșană* a eșit de sub tipariu **Liturgiierul** (cu litere latine) revizuit și retipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale dlui Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocașionale din liturgierul vechiu și numeroase îndrumări tipice pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și „Rânduiala chiamării Duhului sfânt”, reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 cōle de tipariu și se presintă și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinste tipografiei archidieceșane. Se pōte procura de la *Librăria archidieceșană* din Sibiiu (Nagyszeben). Preț: broșat cor. 6—, legat cor. 8—.

Posta redacțiunei.

Berești. În *statutul organic* e bine precizat cine are drept de alegere: „toți parochiani majoreni, de sine stătători, nepătați, cari își împlinesc datorințele parochiale”. Prin urmare, veduva n'are drept electoral, și n'are drept nici fiul ei cel mai mare, de 20 ani, pentru-că nu e majoren. În celelalte două casuri, dacă toți contribuiesc la susținerea parochiei, și sunt trecuți în lista parochială, toți au drept de vot; pe când în cazul că numai tatăl pōrtă sarcinile, ori fratele mai mare, numai el are și dreptul de a alege.

Nr. 489/1902

[191] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia vacantă **Trêmpoele** se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în *côla B.* pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor subșterne în termenul arătat petițiunile concursuale instruite conform normelor la subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se prezenta înaintea alegătorilor în o *Duminecă* sau *sărbătoare* pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parochial. *Abrud, 30 Septembre 1902.*

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Cărți foarte eftine și de valoare!!

„Colecțiunea Șaraga.”

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
2. N. A. Bogdan, Povești și anecdot.
3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
4. N. Gane, Poesii.
5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
6. „II.
7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
8. Sofia Nădejde, Nuvele.
9. A. Vlăduță, Nuvele.
10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
11. Ar. Densușean, Cercetări literare vol I
12. „II
13. N. Gane. Domnița Ruxandra vol. I.
14. N. Beldiceanu, Poesii.
15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
16. A. Steuermann, Antologie.
17. Crestomație.
18. N. Iorga, Schițe din literatura română.
19. N. A. Bogdan, Și noi și vechi.
20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
21. „II.
22. N. Iorga, Schițe din literatura or-mână.
23. Matilda Cugler-Poni, Poesii.
24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
26. Carmen Sylva, Poveștile Peșului.
27. V. Conta, Încercări de metafisică.
28. Mihail Eminescu, Nuvele.
29. Victor Onișor, Doine și strigări din Ardeal vol. I.
30. V. Conta, Teoria fatalismului.
31. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. I.
32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
33. D. Petrino, Poeme.
34. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. I.
35. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. II.
36. Ed. Gruber, Stil și gândire.
37. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. II.
38. M. Eminescu, Diverse.
39. Carol Scrob, De-ale inimii.
40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
41. Const. Negruzzi, Păcatele tineretelor vol. I.
42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
43. A. Donici, Fabule.
44. V. Conta, Bazele metafisice.
- 45—56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol I—XII.
57. Ionescu Raicu-Rion, Scrisori literare vol. I.
58. Fabuliștii români, Fabule.
59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
60. A. Steuermann, Sărăcie.
61. O toamnă la Paris (scrisori și versuri).
62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
63. Al. Philippide, Starea socială.
64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvelete).
67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.

Prețul unui număr 1 cor.

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moș Calin, nuvele de Dorin.
2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
- 3/4. 3 Istoriore morale, de I. Bota.
5. Cântece, de Romul Bortosiu.

Fie-care număr costă 20 fileri.

Biblioteca literară a ziariului „Liber-tatea”.

- Nr. 1. Poesii și Nuvele.
2. „

Fie-care număr costă 25.

Biblioteca poporală Minerva 19 numeri

- conține:
- Nr. 1/3 Istoria poporală a Românilor.
4. Cântarea României.
5. Istoria populară a Literaturii române.
6. Revoluțiunea lui Tudor Vladimirescu.
7. Perderea Basarabiei 1812 și 1878.
8. Unirea principatelor și domnia lui Cuza.
9. Mihail Cogălniceanu scriitor și bărbat de stat.
10. Vasile Alexandri, Poesii.
11. Stefan cel mare.
- 12/13. Istoria lui Mihail Viteazul de N. Iorga.
- 14/15. Istoria poporală a Românilor.
16. Cum se ne creștem copii.
17. Păstrarea sănătății.
18. Ce se cetim?
19. 10 Maiu.

Fie-care număr costă 15 fileri.

Biblioteca Șaraga.

- Nr. 1. epuizat.
2. Poesii Nicoleanu, cu o prefață de Iacob Negruzzi.
3. Epuizat.
4. Este omul liber I., de G. Renard.
5. Un dușman al poporului, de Henrik Ibsen.
6. Tesetorii, de Gerhart Hauptmann.
7. Este omul liber II., de G. Renard.
8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascălul Dumitrache, de Gh. Ghibănescu.
9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipărită).
10. Fabule I., de G. Asaki.
11. Decebal (Nuvela istorică) de I. P. Florantin.
12. Fabule II., de G. Asaki.
13. Strigoii, de H. Ibsen.
14. Schițe și Epigrame, E Herovanu.
15. Tineretia lui Stefan cel Mare, de I. P. Florantin.
16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir și Denery.
17. Fabule, de C. V. Carp.
- 18/19. Nuvelă originală istorică, publicată de A. Papiu, Odobescu și Densușianu.
20. De recitat.
21. Povești morale, de P. Ispirescu.

Fie-care număr costă 25 fil.

Librăria archidieceșană.**Coróne pentru miri**

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, foarte frumoșe și practice deore-ce se pot strîmța și lărgi după cum cere trebuința, bucată costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn 28.5/16 cm., pic-tură de mână în uleu represen-tând pe o parte „Restignirea Dom-nului” și doi îngeri ear’ pe partea opusă „Botezul Domnului”; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă **cor. 9—**, ear’ cele fine bucată **cor. 12—**, trimise cu postă recoman-dat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidieceșană, Sibiu.

Librăria archidieceșană, Sibiu.

In Tipografia archidieceșană

a apărut:
ACAFTISTUL
Preasânței

Născătoare de Dumneșu
și
alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.
Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumătate până . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Édiția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin . . . 2.60
în mătase . . . 3.85

Se află de vîndare la

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.

Alexandru Márki

Istoria universală pentru școle ci-vile și superioare de fete pe baza planului de învățămînt din 1887. — După edițiunea VI în românește de I. Popovici. — Aprobată de Inaltul Mi-nisteriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 — cor. A se procura de la **Librăria archidieceșană.**

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vînzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu

Prețul: „ 1 C.

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

NOU! Pro 1903 NOU!

a apărut:

Calendariul archidieceșan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

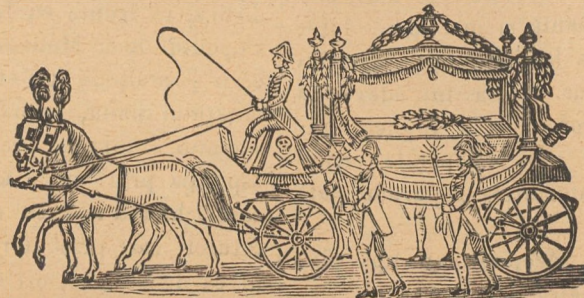
Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceșană Sibiu.

Car funebru închis în sticlă cu 4 felinare.

[182]

3—3

Institutul de înmormântare
al lui

Coloman Paly & fii

Piața mică nr. 4 — strada Pemflinger nr. 10

se recomandă pentru îngrijirea de înmormântări și trans-porturi de cadavre pe lângă asigurarea celor mai solide condițiuni și cu prețuri moderate.

Sicriuri nouă de metal,

frumos ornate, pentru cripte sau grupe, foarte durabile și eftine.

Cel mai mare deposit de sicriuri de stejar.

Care funebre și pentru împrejurime.

Tote obiectele necesare la înmormântări se află în deposit.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

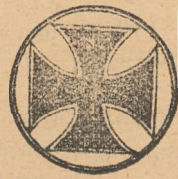
Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poștei de mîncare, răceală la mîni și piciore, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire inven-țiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba apa-ratul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, apre-ciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [128] 23—52 de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vîndare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.